

Populacijski fond Ujedinjenih nacija (UNFPA) stvara svijet u kojem je svaka trudnoća željena, svaki porod siguran i potencijal svake mlade osobe ispunjen, te radi na povećanju mogućnosti da žene i mladi vode zdrav i produktivan život

UNFPA u Bosni i Hercegovini

Od 1995. godine UNFPA u BiH radi na unapređenju seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u vezi s tim, na osnaživanju žena, rodnoj jednakopravnosti te zagovaranju kvalitetnih podataka o toj populaciji koji će se koristiti u razvojnim politikama i strategijama.

Sa ljudskim pravima i rodnom jednakopravnošću u središtu svih intervencija, UNFPA podržava napredak u pravcu: (a) dostupnih, prihvatljivih, visokokvalitetnih integriranih usluga vezanih za seksualno i reproduktivno zdravlje; (b) velike odgovornosti za uklanjanje svih oblika diskriminacije; (c) osnaživanja marginaliziranih grupa, s naglaskom na žene, adolescente i mlade (posebno djevojčice); i (d) politika koje snažno promoviraju ljudska prava. Ostvarivanje navedenih ciljeva postiže se pomoću strategija zagovaranja, dijaloga i savjetovanja, izgradnje kapaciteta i osiguravanja podataka i dokaza za izradu politika i upravljanje znanjem.

Partnerstva

UNFPA se u svom djelovanju oslanja na dostignuća u zdravstvenom, obrazovnom i drugim socijalnim sektorima, uspostavljajući strateške veze i partnerstva sa drugim agencijama UN-a, Evropskom unijom i relevantnim inicijativama donatora. U saradnji sa partnerima UNFPA radi na institucionalizaciji strateških i održivih mjera kako bi se osigurao univerzalni pristup uslugama vezanim za seksualno i reproduktivno zdravlje i prava, te na promociji rodne jednakopravnosti i uvođenju univerzalnog pristupa uslugama vezanim za seksualno i reproduktivno zdravlje mladih, a pomaže i u formiranju populacijskih politika.

UNFPA nastoji omogućiti svijet u kojem je svaka trudnoća željena, svaki porod siguran i potencijal svake mlade osobe ispunjen.

Zato što je svaka osoba važna!

POPULACIJA	1985.	2013.
Ukupno stanovništvo u hiljadama/tisućama	4 322	3 829
Godišnja stopa rasta (postotak)	1.06	-0.14
Procent stanovništva ispod 15 godina	25	16
Procent stanovništva od 60 godina i više	9	21
Ukupna plodnost (djece po ženi)*	2.0	1.3
Očekivana životna dob prilikom rođenja, muškarci	67.8	73.7
Očekivana životna dob prilikom rođenja, žene	73.4	78.8

Izvor: Odjel Ujedinjenih naroda za ekonomske i socijalne poslove

SEKSUALNO I REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE	1990.	2012.
Porodi koje je obavilo kvalificirano zdravstveno osoblje, %	97.4 1991	99.9
Smrtnost majki na 100.000 živih poroda	19	8 2013
Stopa pobačaja na 1.000 živih poroda	/	/
Briga prije rođenja, barem 1 posjeta, % ^	/	87
Briga prije rođenja, barem 4 posjete, % ^	/	84.2
Neispunjena potreba za planiranjem porodice, % #	/	9
Stopa prevalencije kontracepcijskih sredstava, svi, % #	47.5 2000	45.8

Izvor # Istraživanje višestrukih pokazatelja 2011-2012.

MLADI	1990.	2012.
Sveobuhvatno znanje o sprječavanju HIV-a među ženama u dobi 15-24 godine	/	47.6
Sveobuhvatno znanje o sprječavanju HIV-a među muškarcima u dobi 15-24 godine	/	47.4
Stopa poroda kod adolescenata (žena u dobi 15-19 godina) na 1.000	/	8

Izvor # Istraživanje višestrukih pokazatelja 2011-2012.

©2015, UNFPA Bosna i Hercegovina - Fotografije: © Maiko Hashimoto, UNFPA, © Jasmin Panjeta, UNFPA

Bosna i Hercegovina, Ured UNFPA za BiH: Zmaja od Bosne bb, 71000 Sarajevo, BiH
T: +387 33 239 570 F: +387 33 552 330 E-mail: bosnia-herzegovina.office@unfpa.org
www.unfpa.ba

Za bolji
život žena
i mladih
u Bosni i Hercegovini

Seksualno i reproduktivno zdravlje

UNFPA čvrsto vjeruje da svi građani Bosne i Hercegovine imaju pravo slobodno i odgovorno odlučivati o broju djece koju bi željeli imati, o vremenskom razmaku između trudnoća i trenutku kada će planirati trudnoću, kao i da imaju informacije i sredstva da to ostvare.

UNFPA podržava jačanje kapaciteta institucija vlasti za osiguravanje integriranih službi za seksualno i reproduktivno zdravlje, sa fokusom na ugroženo stanovništvo. Te intervencije imaju za cilj da se pokuša smanjiti nejednakost u pogledu pristupa visokokvalitetnim uslugama vezanim za reproduktivno zdravlje, što podrazumijeva i zdravlje majki i planiranje porodice.

UNFPA ohrabruje uspostavu politika i okvira za kvalitetne standarde zdravstvene zaštite za sve. Štoviše, UNFPA podržava obuku zdravstvenih radnika u pružanju ažuriranih informacija i usluga na polju seksualnog i reproduktivnog zdravlja, kao i smanjenje stope smrtnosti majki. Istovremeno, Populacijski fond podržava inicijative koje imaju za cilj povećati upotrebu i dostupnost savremenih kontracepcijskih sredstava, kao i proširiti znanje stanovništva o seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. UNFPA također doprinosi integraciji seksualnih i reproduktivnih zdravstvenih potreba u planove pripravnosti za vanredne situacije.

Mladi

Siguran, zdrav i uspješan prijelaz iz adolescentske u odraslu dob pravo je svakog djeteta; ali često je ta dekada života puna izazova koji usporavaju ostvarivanje prava adolescenata da budu obrazovani, zdravi, stručno obaviješteni i osnaženi.

UNFPA radi sa vladama na integriranju potreba adolescenata i mladih u proces izrade politika i strategija vezanih za seksualno i reproduktivno zdravlje i prava mladih, sa fokusom na ugrožene grupe. UNFPA pomaže u kreiranju platformi za zagovaranje u svrhu promocije ulaganja u marginalizirane adolescente i mlade. U partnerstvu sa drugim institucijama i zainteresiranim stranama, UNFPA radi na jačanju vršnjačkog obrazovanja mladih, kao i na razvijanju i reviziji nastavnih sadržaja o životnim vještinama i sveobuhvatnom obrazovanju o seksualnosti u školama. Pružanjem dokaza o potrebama mladih u pogledu reproduktivnog zdravlja UNFPA također radi na naglašavanju problema preuranjenih brakova i trudnoće adolescentica.

Rodna jednakopravnost

Rodna jednakopravnost osnovni je preduvjet za poštivanje ljudskih prava. Žene imaju pravo živjeti dostojanstveno, pošteđene neimaštine i straha. Osnaživanje žena predstavlja moćno sredstvo za razvoj, za smanjenje siromaštva te poboljšanje zdravlja i produktivnosti porodice.

Posvećujući pažnju pitanjima visoke stope nasilja nad ženama i djevojčicama, UNFPA pomaže zajednicama da shvate i da se bore protiv društvenih normi koje stvaraju nejednakost između žena i muškaraca. U skladu s tim UNFPA zagovara nove pristupe rodnim ulogama muškaraca i žena, prevazilazeći nasilne obrasce ponašanja. Uz to, UNFPA osigurava dokaze i analizu uzroka i posljedica rodno zasnovanog nasilja nad ženama i djevojčicama i radi na jačanju kapaciteta relevantnih institucija kako bi se one mogle baviti problemima rodno zasnovanog nasilja i seksualnog nasilja vezanog za ratne sukobe.

Populacijske i razvojne strategije

Integriranje podataka o stanovništvu u politike i strategije vladinih tijela od ključnog je značaja za postizanje održivog razvoja i iskorjenjivanje siromaštva. Populacijska dinamika kao što su plodnost i smrtnost, starosna struktura, migracije i urbanizacija, utječu na svaki aspekt ljudskog, društvenog i ekonomskog razvoja.

UNFPA u Bosni i Hercegovini pruža podršku institucijama vlasti s ciljem jačanja njihovih kapaciteta za prikupljanje podataka o populaciji, te analize i distribucije tih podataka kako bi se kreirale populacijske politike. UNFPA također radi sa vladinim tijelima i civilnim društvom na izradi sveobuhvatnih programa u skladu sa Madridskim međunarodnim akcijskim planom o starenju, te promovira međugeneracijsku solidarnost.